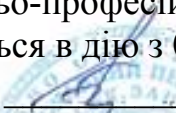


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Спеціальна освіта»
другого рівня вищої освіти

за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціалізація 016.01 Логопедія
Спеціальна психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «25» червня 2020 р.
протокол № 9

Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 01.09.2020 р.
Ректор  Ігор БОГДАНОВ
(наказ № 52 від «30» червня 2020 р.)



Бердянськ, 2020

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

СХВАЛЕНО

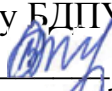
Методичною радою БДПУ
від «18» червня 2020 р.
(протокол № 7)

Голова

_____  Ольга ГУРЕНКО

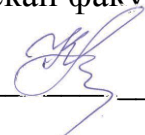
ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

_____  Ольга ШУБІНА
«17» червня 2020 р.

Рекомендовано

Вченою радою факультету дошкільної,
спеціальної та соціальної освіти
від «12» травня 2020 р.
(протокол № 10)
декан факультету

_____  Лариса КАЗАНЦЕВА

Ініційовано

Кафедрою прикладної психології та логопедії
протокол № 11
від «07» травня 2020 р.
завідувач кафедри

_____  Олена РЕВУЦЬКА

Гарант освітньо-професійної програми: _____  Олена РЕВУЦЬКА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Олена РЕВУЦЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету – **гарант освітньо-професійної програми**.

2. Микола ЄФИМЕНКО, доктор педагогічних наук, професор кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.

3. Ганна ЛОПАТІНА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.

4. Тетяна МАЛУЄВА, директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Бердянської міської ради.

5. Вікторія ШАМЛІ, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта Бердянського державного педагогічного університету. Вчитель-логопед приватного розвитку центру «Всезнайко», м. Бердянськ.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 016 Спеціальна освіта

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Магістр зі спеціальної освіти
<i>Офіційна назва освітньо-професійної програми</i>	Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта»
<i>Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми</i>	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС (1 рік 4 місяці)
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію УД № 08006806 від 08 січня 2019 р. відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 27 грудня 2018 року, протокол № 133 (Наказ МОН України від 08.01.2019 р. № 13).
<i>Цикл/рівень</i>	7 рівень – НРК України; 7 рівень – EQF LLL; другий цикл – ЄПВО (HPFQ ENEA)
<i>Передумови</i>	Наявність ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста)
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньо-професійної програми</i>	01.07.2024 року
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми</i>	http://bdpu.org/opp/
2. Мета освітньо-професійної програми	
Створення цілісної системи підготовки конкурентоспроможного фахівця для здійснення професійної діяльності у галузі спеціальної освіти, здатного розв'язувати актуальні проблеми сучасної логопедії та спеціальної психології, здійснювати діагностичну, корекційно-освітню, консультативну, дослідницьку діяльність в закладах системи освіти, охорони здоров'я і соціального захисту.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	Освіта/Педагогіка 016 Спеціальна освіта
<i>Орієнтація освітньо-професійної програми</i>	Освітньо-професійна. Зорієнтована на вивчення дисциплін з логопедії, спеціальної психології з акцентом на логодіагностичних, логокорекційних та психокорекційних компетентностях.
<i>Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації</i>	Програма передбачає акцентування на регіональному аспекті, адже недостатність у регіоні таких спеціалістів як вчитель-логопед, практичний (спеціальний) психолог у закладах дошкільної, загальної середньої освіти, закладах з інклюзивним навчанням, інклюзивно-ресурсних центрах обумовлює зниження якості надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами як у дошкільному, так і у молодшому шкільному віці.
<i>Особливості програми</i>	Організація процесу навчання здобувачів вищої освіти з позиції

	системного підходу до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами завдяки поєднанню вивчення в достатньому обсязі блоку логопедичних і психологічних дисциплін, що ґрунтуються на наукових і практичних досягненнях у сфері логопедії, спеціальної психології та орієнтація на подальшу професійну діяльність. Спрямованість на практичну підготовку здобувачів вищої освіти до вирішення прикладних завдань спеціальної освіти, що передбачає проходження двох видів практик.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Сфера працевлаштування – заклади загальної середньої, спеціальної та позашкільної освіти, реабілітаційні та інклюзивно-ресурсні центри. Заклади системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики тощо. Право працювати вчителем з корекційної освіти, вчителем-дефектологом, вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом інклюзивно-ресурсних центрів, вчителем-логопедом та практичним (спеціальним) психологом у закладах освіти.
<i>Подальше навчання</i>	Можливість навчання за програмою 9 рівня НРК. Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем і здобуття ступеня доктора філософії; отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації; академічної мобільності.
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі комплексу лекцій, семінарів, практичних занять, групових та індивідуальних консультацій, самостійного вивчення, розв'язування ситуаційних завдань, тренінгів, виконання проєктів, дослідницьких наукових робіт, виконання курсових робіт з фахових дисциплін, проходження педагогічної практики.
<i>Оцінювання</i>	Рейтингова система накопичення балів шляхом усних та письмових відповідей, виконання творчих завдань, підготовки та захисту курсових робіт, звітів із практики, екзаменів, заліків, підсумкова атестація випускника.
6. Програмні компетентності (за стандартом)	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	ІК. Здатність розв'язувати складні комплексні задачі та практичні проблеми в галузі спеціальної освіти, що передбачає опанування технологій діагностування, корекції та соціально-психологічної реабілітації осіб із особливими освітніми потребами.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК-1. Критичність та самокритичність. Здатність знаходити потрібну інформацію, застосовувати методологію для досягнення обґрунтованого висновку. Готовність використовувати сучасні досягнення логопедії та спеціальної психології для вирішення освітніх завдань. ЗК-2. Етичні зобов'язання. Здатність будувати свою діяльність у відповідності з моральними, етичними, правовими нормами. ЗК-3. Комунікаційні навички. Здатність до міжособистісного та професійно-педагогічного спілкування з учасниками освітньо-виховного та діагностико-корекційного процесу в закладах освіти. ЗК-4. Комунікація рідною та іноземною мовами. Володіння культурою мовлення, різними комунікативними стилями. ЗК-5. Працювати самостійно. Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії, спрямовувати зусилля на результат, представляти результат вчасно.

<i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i>	ФК-1. Застосування системи загальних, спеціальних дидактичних та психологічних знань у професійній діяльності. ФК-2. Здатність до аналізу, систематизації, узагальнення наукових джерел. Знання ресурсів, доступних для проведення наукового дослідження. ФК-3. Здатність використовувати інструментарій інших гуманітарних наук відповідно до наукового проекту. ФК-4. Здатність використовувати відповідну термінологію; володіння уміннями орієнтації в системі освітніх та корекційних програм зі спеціальності «Спеціальна освіта», структурування методичного матеріалу. ФК-5. Розуміння і знання методик та технік спеціальної психологічної та логопедичної роботи у закладах дошкільної та загальної середньої освіти.
7. Програмні результати навчання (ПРН) (за стандартом)	
ПРН-1. Фундаментальні знання з філософії освіти, що сприяють узагальненню знань у сфері освіти на теоретико-методологічному рівні, філософському розумінню ідеї освіти як соціокультурного феномену та виробленню власної світоглядної концепції освіти.	
ПРН-2. Фундаментальні знання з циклу професійної та практичної підготовки для розуміння структури мовленнєвих порушень у дітей, теоретичних основ диференційної діагностики мовленнєвих вад у осіб різного віку, особливостей проведення логопедичної роботи при порушеннях психофізичного розвитку.	
ПРН-3. Фундаментальні знання щодо застосування логодидактичних і психофізіологічних основ навчання дітей та володіння ефективними методами й прийомами корекційної роботи.	
ПРН-4. Здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології в науковому дослідженні. Володіння основними методами пошуку, збору, зберігання, обробки, надання, розповсюдження інформації, необхідної для здійснення науково-дослідної діяльності.	
ПРН-5. Здатність використовувати інструменти інших гуманітарних, природничих та точних наук для вирішення завдань дослідження.	
ПРН-6. Володіння засобами міжособистісної та професійної комунікації (з колегами, студентами, батьками, науковцями), вміння адаптуватися до змін у соціальному та професійно-педагогічному середовищі.	
ПРН-7. Здатність обирати та використовувати сучасні інноваційні, науково обґрунтовані методи, прийоми та засоби для організації освітнього процесу.	
ПРН-8. Володіння спеціальними методиками та техніками надання психологічної та логопедичної допомоги особам з особливими освітніми потребами.	
ПРН-9. Здатність до рефлексії, самовдосконалення, підвищення рівня професійної майстерності.	
ПРН-10. Здатність до аналізу, систематизації, узагальнення інформації з наукових джерел.	
ПРН-11. Володіння спеціальною термінологією та адекватними комунікативними засобами рідної та іноземної мов (в усній та письмовій формах) у педагогічному спілкуванні.	
ПРН-12. Здатність узагальнювати та структурувати методичний матеріал.	
ПРН-13. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в процесі корекційно-розвивальної діяльності.	
ПРН-14. Здатність використовувати психолого-педагогічний інструментарій залежно від мети та об'єкту досліджень.	
8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Освітній процес забезпечується науково-педагогічними працівниками, які відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Випусковою кафедрою спеціальності є кафедра прикладної психології та логопедії. Викладачі, які забезпечують виконання ОПІ

	з підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» є фахівцями із закріплених за ними дисциплін, мають відповідні базову освіту та/або наукові ступені/звання, мають необхідну теоретичну підготовку, практичний досвід та наявність регулярних наукових публікацій із відповідної тематики, а також регулярні наукові й педагогічні стажування.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта відповідають вимогам; для теоретичних занять використовуються аудиторії загального та спеціального призначення, для практичних занять – спортивні зали, спортивні майданчики, медіатека, кабінет інноваційних інформаційно-комп'ютерних технологій, лінгафонний кабінет, компетентнісний центр інклюзивної освіти, бібліотека та читальний зал, фонд рідкісної книги, музей Бердянського державного педагогічного університету, що знаходяться на балансі БДПУ. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, їдальня, буфети, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	– офіційний веб-сайт БДПУ http://bdpu.org/ , що містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – бібліотека, читальні зали БДПУ; – електронна бібліотека БДПУ http://library.bdpu.org/ ; – віртуальне навчальне середовище Moodle; – доступ до електронних наукових баз Scopus та Web of Science; – навчальні і робочі навчальні плани; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи з дисциплін; – програми практик; – методичні вказівки щодо виконання курсових робіт (проектів), дипломних робіт (проектів). Інформаційні та навчально-методичні матеріали розміщені в методичному кабінеті факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти, на випусковій кафедрі прикладної психології та логопедії, в електронному вигляді – на сайті Бердянського державного педагогічного університету, на платформі Moodle, у репозитарії кафедри.
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Підготовка магістрів за кредитно-трансферною системою. Обсяг одного кредиту 30 годин. Можливість переведення та зарахування кредитів для здобувачів інших закладів вищої освіти
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Взаємозамінність залікових кредитів, участь у програмі подвійного дипломування та закордонного стажування (за наявності відповідних угод). З переліком університетів-партнерів можна ознайомитись за посиланням: http://bdpu.org/international-relations/vmz-mp/
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 01	Філософія освіти	3	екзамен
ОК 02	Методологія наукового дослідження	3	залік
ОК 03	Менеджмент в освіті	3	залік
ОК 04	Вибрані питання логопедії	4	екзамен
ОК 05	Артпедагогіка та арттерапія в спеціальній освіті	5	екзамен
ОК 06	Диференційна діагностика мовленнєвих порушень	3	екзамен
ОК 07	Логопедичний масаж та гімнастика	4	залік
ОК 08	Психологічний супровід сім'ї дитини з особливими потребами	4	залік
ОК 09	Психологічний супровід діяльності спеціального педагога	4	залік
ОК 10	Нейропсихологія	5	екзамен
ОК 11	Сенсорна інтеграція в корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	5	екзамен
ОК 12	Інноваційні технології в логопедії	5	екзамен, курсовий проект
ОК 13	Логопедична робота з дітьми раннього віку	3	залік
ОК 14	Логопедична практика (виробнича)	9	диференційований залік
ОК 15	Практика (виробнича)	6	диференційований залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти</i>			
ОК 16		5	залік
ОК 17		5	залік
ОК 18		4	залік
ОК 19		4	залік
ОК 20		3	залік
ОК 21		3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		24	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

I семестр	II семестр	III семестр
Філософія освіти (3 кр. – екз.)	Менеджмент в освіті (3 кр. – зал.)	Практика (виробнича) (6 кр. – диф. зал.)
Методологія наукового дослідження (3 кр. – зал.)	Нейропсихологія (5 кр. – екз.)	Дисципліна вільного вибору (ОК 16) (5 кр. – зал.)
Вибрані питання логопедії	Сенсорна інтеграція в	Дисципліна вільного

(4 кр. – екз.)	корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами (5 кр. – екз.)	вибору (ОК 17) (5 кр. – зал.)
Артпедагогіка та арттерапія в спеціальній освіті (5 кр. – екз.)	Інноваційні технології в спеціальній освіті (5 кр. – екз., курс.)	Дисципліна вільного вибору (ОК 18) (4 кр. – зал.)
Диференційна діагностика мовленнєвих порушень (3 кр. – екз.)	Логопедична робота з дітьми раннього віку (3 кр. – зал.)	Дисципліна вільного вибору (ОК 19) (4 кр. – зал.)
Логопедичний масаж та гімнастика (4 кр. – зал.)	Логопедична практика (виробнича) (9 кр. – диф. зал.)	Дисципліна вільного вибору (ОК 20) (3 кр. – зал.)
Психологічний супровід сім'ї дитини з особливими потребами (4 кр. – зал.)		Дисципліна вільного вибору (ОК 21) (3 кр. – зал.)
Психологічний супровід діяльності спеціального педагога (4 кр. – зал.)		

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта» спеціальності 016 Спеціальна освіта проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену з фахових дисциплін спеціальності «Спеціальна освіта» або захисту магістерської роботи та комплексного кваліфікаційного екзамену з фахових дисциплін спеціалізації й завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня магістра із присвоєнням освітньої кваліфікації: магістр зі спеціальної освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ЗК1	+	+		+					+	+					
ЗК2	+		+				+						+	+	+
ЗК3			+		+	+		+	+					+	+
ЗК4											+	+			
ЗК5				+			+			+	+	+		+	+
ФК1			+			+	+	+		+	+		+	+	+
ФК2		+													
ФК3	+	+								+	+				
ФК4				+	+	+			+			+	+	+	+
ФК5				+	+		+	+			+	+		+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ПРН 1	+								+					+	+
ПРН 2				+		+				+	+		+		
ПРН 3				+			+			+	+		+		
ПРН 4		+										+			
ПРН 5	+	+								+	+				
ПРН 6			+		+			+						+	+
ПРН 7			+			+			+			+		+	+
ПРН 8				+	+		+	+		+		+	+		
ПРН 9	+		+				+		+					+	+
ПРН 10	+	+				+		+							
ПРН 11									+		+	+		+	+
ПРН 12						+						+			
ПРН 13				+					+		+				
ПРН 14					+		+		+				+	+	+

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015. Передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.